

Ekspонат miesiąca - Luty 2024 r.

„Gazeta Powiatowa Komisarza rządu Polskiego na powiat Szczuczynski”

Nr 5 z 1 lutego 1919 r.

Muzeum Historyczne w Grajewie (Grajewska Izba Historyczna) jako ekspонат lutego proponuje „Gazetę Powiatową Komisarza rządu Polskiego na powiat Szczuczynski” Nr 5 wydany w Grajewie 1 lutego 1919 r.

Pismo ma tradycyjną formę gazety, liczącej 8 ponumerowanych stron o wymiarach 310 x 231 mm w dwóch większych płachtach złożonych na pół. Zostało wydrukowane na kiepskiej jakości papierze, obecnie w kolorze beżowym z licznymi przebarwieniami i śladami zagięć, miejscowo jest też ponadrywany.

Prezentowany egzemplarz gazety składa się z 8 ponumerowanych stron o wymiarach 310 x 231 mm. Całość została wydrukowana na jednym arkuszu drukarskim, który następnie został w odpowiedni sposób złożony do wymiaru pojedynczej strony. W wyniku tego procesu drukarskiego przed rozpoczęciem czytania należało rozciąć strony wzdłuż górnej krawędzi. W tym przypadku nie zostało to zrobione, a wszystkie kartki tworzą połączoną ze sobą całość (z wyjątkiem ostatniej, która jest wtórnie luzem).

Treść pisma stanowią głównie tematy związane z bieżącym administrowaniem terenu powiatu i obowiązującymi lub wchodzącymi w życie przepisami, odrodzonego państwa polskiego: Tymczasowe przepisy o polowaniu, Ogłoszenie o zniesieniu maksymalnych cen; Ogłoszenie dotyczące udzielenia pozwoleń na broń; Rozporządzenie w przedmiocie walki ze spekulacją żywnościową; Rozporządzenia co do sekwestru łoju; Wykaz chorób zakaźnych wśród zwierząt; Podziękowanie i wyznaczenie wynagrodzenia za ochronienie lasów; List gończy; Odezwa Burmistrza m. Szczuczyna; Rozporządzenie w przedmiocie wywieszenia w sklepach i magazynach wykazu cen na artykuły; Ogłoszenie o wynagrodzeniu za pomoc przy zatrzymaniu artykułów przeznaczonych na spekulację; Prywatne ogłoszenie o otwarciu mydlarni w Szczuczynie.

Dzięki zachowanemu egzemplarzowi można też ustalić różne inne fakty, jak np. to, że Komisarzem rządu Polskiego na powiat Szczuczynski był Leopold Sasinowski; zaś Powiatowym Lekarzem Weterynaryi – Bagieński; Nadleśniczym Nadleśnictwa Rajgród – Axamitowski; Komisarzem Policji – J. Jopek; Burmistrzem Szczuczyna – Teodor Błoński oraz, że obowiązująca wówczas walutą była Marka polska; w Szczuczynie niejaki M. Bibliowicz otworzył fabrykę mydła i była prowadzona zbiórka precjozów i ofiar na Skarb Narodowy.

Ekspонат ten jest depozytem w naszych zbiorach, przekazany przez rodzinę Jana Zyskowskiego, grajewskiego posła do Sejmu Ustawodawczego z 1919 r. Przyczynkiem do faktu zachowania przez niego niniejszego wydania mógł być fakt, iż jest on wymieniony na ostatniej stronie, jako ofiarodawca, który przekazał na Skarb Narodowy liczne kosztowności i srebrne monety.

Mimo prowadzonych badań i poszukiwań nie udało nam się dotychczas natrafić na żaden inny numer tego wydawnictwa, co powoduje, że ten zachowany egzemplarz jest szczególnie cenny dla naszej lokalnej historii.

„Gazeta Powiatowa Komisarza rządu Polskiego na powiat Szczuczynski” była czasopismem publikowanym tuż po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Dekret Rady Regencyjnej z 30 października 1918 r. wprowadzał powiat jako podstawową jednostkę administracyjną. Urzędem powiatowym administrował komisarz ludowy, później komisarz powiatowy lub rządowy. Dopiero mocą rozporządzeń wykonawczych z 13 listopada 1919 r. urzędy powiatowe stały się siedzibami starostwa, a w miejsce komisarzy rządowych wprowadzono urzędy starostów.
